

Commissie wel of niet bevoegd?

door Loeska Bos

Soms ontstaat er tussen een cliëntenraad en een bestuurder een meningsverschil waar men niet meer uitkomt. Het probleem kan dan worden voorgelegd aan de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden (LCvV). De LCvV kan bemiddelen of optreden als scheidsrechter. De secretaris van de LCvV onderzoekt het meningsverschil en organiseert een bemiddeling of een hoorzitting die kan leiden tot een bindende uitspraak. In deze rubriek leest u waarover dit in de praktijk kan gaan.

De vaste inleidende tekst hierboven, waarmee de bespreking van een LCvV-zaak altijd begint, wekt misschien de indruk dat alle meningsverschillen tussen zorgbesturen en cliëntenraden voor bemiddeling of een hoorzitting in aanmerking komen. In de praktijk is dat echter niet het geval. Zo nu en dan klopt een zorgorganisatie of een cliëntenraad bij de LCvV aan en blijkt vervolgens dat de LCvV de zaak toch niet in behandeling kan nemen. Dat is dan niet omdat de commissie onwillig is, maar omdat er altijd aan een paar basisvoorwaarden moet worden voldaan. Het bericht dat de LCvV een aangeboden zaak niet in behandeling kan nemen levert nog wel eens teleurstelling op. Om beter begrip voor die situaties te bevorderen, publiceert de LCvV sinds 2020 ook beslissingen over niet-ontvankelijkheid en niet-bevoegdverklaringen.

Wanneer kan een zaak niet in behandeling genomen worden?

Zorgorganisaties en hun cliëntenraden kunnen er voor kiezen om medezeggenschapsgeschillen door de LCvV te laten behandelen, maar kunnen daarin ook een andere keuze maken en bijvoorbeeld een eigen commissie van vertrouwenslieden in het leven roepen. De LCvV zal dat dus altijd eerst nagaan: heeft men hier de LCvV aangewezen, of is er een andere afspraak over geschilbeslechting gemaakt. Als dit niet of niet duidelijk geregeld is, dan wordt beide partijen gevraagd of zij de bevoegdheid van de commissie erkennen. Het antwoord op

die vraag luidt vaak bevestigend, maar soms ook niet. Ook komt het wel voor dat de bevoegdheid wel duidelijk en goed geregeld is, maar dat het een soort geschil is dat niet in de Wmcz genoemd wordt, bijvoorbeeld onenigheid tussen raadsleden onderling, of tussen verschillende raden van een instelling. In die gevallen is de commissie ook terughoudend en kan het erop uitdraaien dat de zaak niet-ontvankelijk verklaard moet worden.

Voorbeeld van zo'n situatie

In 2020 meldde zich een groep bewoners van een instelling voor beschermd wonen bij de LCvV. Zij hadden in de zomer van 2019 een brief van de raad van bestuur ontvangen waarin hen was gevraagd of zij ermee akkoord gingen dat er onder de nieuwe Wmcz 2018 alleen een centrale cliëntenraad met formele bevoegdheden zou zijn en op lokaal niveau alleen informele medezeggenschap. Deze bewoners hadden daarop laten weten dat zij wel degelijk voor hun locatie een raad mét bevoegdheden wilden. Daarna was het lang stil gebleven. De bewoners hadden vervolgens laten weten dat zij ervan uitgingen per ingangsdatum van de nieuwe wet, 1 juli 2020, aan de slag te kunnen en dat zij adviesaanvragen over in de wet genoemde onderwerpen graag tegemoet zagen. Toen dit niet van de grond kwam, vroegen zij de LCvV om de raad van bestuur te gelasten de wet na te leven.

Wat is de afspraak over geschilbeslechting?

De raad van bestuur liet vervolgens weten dat er diverse redenen waren waarom de LCvV hierover geen oordeel zou kunnen geven. Belangrijkste daarvan was dat deze groep bewoners (nog) niet aan te merken was als cliëntenraad en daarom niet in positie was om de LCvV in te schakelen. Ook was de raad van bestuur ondanks de brief uit de zomer van 2019 aan de locaties, inmiddels van mening dat de Wmcz 2018 voor de organisatie officieel helemaal niet van toepassing was, omdat alle zorg hier vanuit de Wmo betaald werd en de Wmo eigen regels heeft over medezeggenschap. Desondanks wilde het bestuur wel verder gaan met inrichten van ook lokale cliëntenraden, maar niet in het tempo dat deze locatiebewoners voor ogen hadden.

Dit waren doorslaggevende argumenten om het verzoek niet-ontvankelijk te verklaren en de commissie niet bevoegd. De commissievoorzitter heeft partijen er daarbij wel op gewezen dat vanwege de toezeggingen én in het geval er andere zorgfinancieringsstromen dan alleen de Wmo zouden zijn, er voor deze locatie per 1 januari 2021 wel een formele raad ingesteld zou moeten zijn.

De zaak waar in dit artikel naar wordt verwezen betreft LCvV 20-005 en is te vinden op www.vertrouwenslieden.nl. De website is vernieuwd waardoor de uitspraken eenvoudig terug te vinden zijn.

LCvV

Mw. mr. L. Bos (secretaris)
Postbus 8258, 3503 RG Utrecht
Tel. 06 - 11 45 21 67
info@vertrouwenslieden.nl
www.vertrouwenslieden.nl

De LCvV heeft een nieuwe website

De website van de LCvV is vernieuwd waardoor alle uitspraken eenvoudig zijn terug te vinden. Goed om te weten: sinds 2020 publiceert de LCvV ook beslissingen over niet-ontvankelijkheid en niet-bevoegdverklaringen.

De LCvV wordt in stand gehouden door verschillende branche- en cliëntenorganisaties waaronder het LSR. Kijk op www.vertrouwenslieden.nl.